

FIȘA DISCIPLINEI

Misiologie ortodoxă IV

Anul universitar 2026–2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Misiologie ortodoxă IV			Codul disciplinei	OLR4448
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. Prof. Univ. Dr. Cristian Sonea				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. Prof. Univ. Dr. Cristian Sonea				
2.4. Anul de studiu	4	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativ	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					11
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					1
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				39	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Studiul Noului Testament, studiul fundamentelor teologice și exigențelor misiunii creștine, studiul teologiei fundamentale și dogmatice ortodoxe.
4.2. de competențe	Cunoașterea istoriei mântuirii și a exigențelor misiunii creștine

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Frecventarea cursului în proporție de 70% Studentii se vor prezenta la cursuri și seminarii cu telefoanele mobile închise
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se acceptă cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate. Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicare și expunerea cu respectarea metodologiei citării).

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP15	Efectuează misiuni religioase
CP16	Promovează dialogul în cadrul societății
CP18	Stabilește relații de colaborare
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT3	Sintetizează informații
CT4	Conștientizează dimensiunea interculturală

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP15	Studentul explică temeiurile misiunii religioase în Scriptură și Tradiție.	Studentul formulează acțiuni misionare adaptate contextelor pastorale și comunitare.
CP16	Studentul înțelege dialogul social ca responsabilitate pastorală și misionară.	Studentul folosește argumente teologice în susținerea dialogului public responsabil.
CP18	Studentul înțelege importanța colaborării în activitatea pastorală și misionară.	Studentul stabilește relații de cooperare cu persoane, comunități și instituții relevante.
CT3	Studentul cunoaște cerințele sintezei informațiilor teologice.	Studentul sintetizează informații biblice, istorice și misionare.
CT4	Studentul înțelege dimensiunea interculturală a misiunii.	Studentul manifestă sensibilitate interculturală în comunicarea credinței.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Definește fundamentele teologice ale mărturiei creștine ecumenice.
2. Descrie principalele etape și instituții ale mișcării ecumenice contemporane.
3. Explică poziția ortodoxă privind unitatea creștină și dialogul interconfesional.
4. Diferențiază mărturia ecumenică autentică de relativismul doctrinar.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Analizează documente și modele de dialog ecumenic din perspectivă ortodoxă.
2. Argumentează răspunsuri teologice la provocări sociale și culturale contemporane.
3. Manifestă discernământ, fidelitate doctrinară și respect în relațiile intercreștine.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Misiunea ortodoxă la nivel local: parohie, Liturghie și comunitate	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
2. Originile și dezvoltarea mișcării ecumenice; Consiliul Mondial al Bisericii	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
3. Conferințele misionare mondiale, Credință și Constituție, Viață și Acțiune și Conferința Bisericii Europene	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
4. Vocația ecumenică a Bisericii Ortodoxe și problema unității creștine	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
5. Consultările interortodoxe și participarea ortodoxă la mișcarea ecumenică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
6. Contribuția Bisericii Ortodoxe Române la dialogul ecumenic	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
7. Mărturie și contramărturie ecumenică: prozelitism, exclusivism și anti-ecumenism	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
8. Formarea teologică ecumenică și responsabilitatea misionară	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
9. Dialogurile bilaterale cu Bisericele Ortodoxe Orientale, Anglicană și Veche-Catolică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
10. Dialogul Ortodox–Romano-Catolic: eclesologie, uniaticism și reconciliere	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
11. Dialogurile Ortodox–Luteran și Ortodox–Reformat	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
12. Dialogul interreligios și mărturia ortodoxă contemporană; Sinodul din Creta (2016)	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Bibliografie		
Bibliografie selectivă Sonea, Cristian-Sebastian, <i>Paradigme misionare. De la Edinburgh la Sinodul din Creta</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2016. Sonea, Cristian-Sebastian, <i>Teologia dialogului intercreștin. O introducere</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2017. Sonea, Cristian-Sebastian, „Mission and Evangelism”, <i>Christianity in Eastern and Southern Europe</i> , Edinburgh University Press, 2025. Sonea, Cristian-Sebastian, „Ecumenism as Hope. The Prophetic Role and the Eschatological Function of the Church”, <i>Religions</i> , 2023. Kalaitzidis, Pantelis et al. (eds.), <i>Orthodox Handbook on Ecumenism: Resources for Theological Education</i> , Oxford: Regnum Books International, 2014. Bosch, David J., <i>Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission</i> , Maryknoll: Orbis Books, 2011. Bria, Ion, <i>Martyria/Mission: The Witness of the Orthodox Churches Today</i> , Geneva: World Council of Churches, 1980. World Council of Churches, <i>The Church, the Churches and the World Council of Churches. The Toronto Statement</i> , Geneva, 1950.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Metodologia lecturii și evaluării unui document ecumenic	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

2. Declarația de la Toronto (1950): context, statut și scop	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
3. Declarația de la Toronto (1950): eclesiologie și apartenența la Consiliul Mondial al Bisericilor	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
4. Acordul teologic cu Bisericile Ortodoxe Orientale: fundamente hristologice	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
5. Acordul teologic cu Bisericile Ortodoxe Orientale: receptare și implicații eclesiale	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
6. Declarația de la Balamand (1993): context istoric și problema uniaticismului	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
7. Declarația de la Balamand (1993): prozelitism, eclesiologie și reconciliere	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
8. Documentul 6 al Sinodului din Creta (2016): context și structură	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
9. Documentul 6 al Sinodului din Creta (2016): relațiile Bisericii Ortodoxe cu ansamblul lumii creștine	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
10. Lectură comparată: Toronto, acordul cu Ortodoxii Orientali, Balamand și Creta	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
11. Receptarea documentelor ecumenice în Ortodoxie: consens, controverse și discernământ	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar
12. Prezentări studențești și sinteză asupra documentelor ecumenice studiate	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	1 seminar

Bibliografie selectivă

Sonea, Cristian-Sebastian, *Paradigme misionare. De la Edinburgh la Sinodul din Creta*, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2016.
Sonea, Cristian-Sebastian, *Teologia dialogului intercreștin. O introducere*, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2017.
Sonea, Cristian-Sebastian, „Mission and Evangelism”, *Christianity in Eastern and Southern Europe*, Edinburgh University Press, 2025.
Sonea, Cristian-Sebastian, „Ecumenism as Hope. The Prophetic Role and the Eschatological Function of the Church”, *Religions*, 2023.
Bria, Ion, *Martyria/Mission: The Witness of the Orthodox Churches Today*, Geneva: World Council of Churches, 1980.
World Council of Churches, *The Church, the Churches and the World Council of Churches. The Toronto Statement*, Geneva, 1950.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoașterea și explicarea critică a paradigmelor misionare și ecumenice: CP15 – Studentul explică temeiurile misiunii religioase în Scriptură și Tradiție; CP16 – Studentul înțelege dialogul social ca responsabilitate pastorală și misionară; CP18 – Studentul înțelege importanța colaborării în activitatea pastorală și misionară; CT3 – Studentul cunoaște cerințele sintezei informațiilor teologice; CT4 – Studentul înțelege dimensiunea interculturală a misiunii.	Evaluare finală: examen scris cu analiză de document și formularea unui răspuns misionar contextual.	60%
	Sinteza și aplicarea informațiilor biblice, istorice și teologice: CP15 – Studentul formulează acțiuni misionare adaptate contextelor pastorale și comunitare; CP16 – Studentul folosește argumente teologice în susținerea dialogului public	Evaluare pe parcurs: două fișe de lectură comparativă, cu feedback formativ.	15%

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

	responsabil; CP18 – Studentul stabilește relații de cooperare cu persoane, comunități și instituții relevante; CT3 – Studentul sintetizează informații biblice, istorice și misionare; CT4 – Studentul manifestă sensibilitate interculturală în comunicarea credinței.		
9.5 Seminar/laborator	Analiza argumentată a Declarației de la Toronto, a documentului de la Balamand, a acordului cu Bisericele Ortodoxe Orientale și a Documentului 6 de la Creta.	Portofoliu de documente ecumenice și prezentare individuală sau în echipă.	15%
	Participare pregătită, dialog irenic și utilizarea corectă a surselor primare.	Observare sistematică, feedback colegial și autoevaluare.	10%
9.6 Standard minim de promovare			
Obținerea notei finale minimum 5, realizarea tuturor probelor obligatorii și demonstrarea la nivel minimum acceptabil a rezultatelor învățării asociate competențelor CP15, CP16, CP18, CT3, CT4: utilizarea corectă a conceptelor, analiză bazată pe surse și aplicare responsabilă în situații relevante disciplinei.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								Nu se aplică nici o etichetă
						X		

Data completării:
10.04.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament: 20.07.2025

Semnătura directorului de departament

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.